

Läsnyckel

Det vilda fotbollsgänget: Vanessa – Den orädda

Joachim Masannek

Illustrationer: Jan Birck

Detta är tredje delen på svenska i en framgångsrik tysk barnboksserie om ett fotbollslag. I varje bok i serien lyfts en av spelarna fram, denna tredje del handlar om hur en tjej försöker jobba sig till en plats i det motvilliga laget.

Texten har bearbetats och förkortats i den svenska utgåvan av Marie Helleday Ekwurtzel.

Innan du läser

Titta på omslaget och läs titel och baksidestext. Varför kallas de för det vilda fotbollsgänget? Hur viktigt är det att vara med i ett fotbollslag som brukar vinna, enligt dig? Vad är problemet med att Vanessa är tjej? Varför reagerar killarna negativt på det?

Medan du läser

Kap 1 Jag hatar tjejer

Varför heter kapitlet "Jag hatar tjejer"?

Vad har du fått veta om Vanessa? Ålder? Familj? Egenskaper?

Tycker du man ska ha mixade lag eller dela upp barn i pojk- och flicklag? Vad finns det för för- och nackdelar med det?

Kap 2 Nej!

Vanessa har en stark dröm om vad hon vill göra i sitt liv och hennes mamma och pappa hade/har sina drömmar, eller hur? Har du någon dröm du vill ska gå i uppfyllelse? Vad har de andra i din familj för drömmar? Vad vill de göra? Finns det några hinder för att kämpa för sina drömmar?

På vad sätt verkar Vanessas och pappas drömmar "krocka"? Finns det liknande "krockar" i din familj?

Varför tror du Vanessa slänger sina fotbollsgrejer?

Kap 3 Ett spökhuis

Varför hatar Vanessa huset, tror du?

Har du ett eget rum? Är det viktigt att ha ett eget rum, tycker du? Om du har ett eget rum: är det dina regler som gäller där?

Hur skulle ditt dröm-rum se ut om du fick chansen att inreda det?

Kap 4 Mitt i natten

"Rädslan kan växa till ett monster", tänker Vanessa. Vad menar hon med det? Varför blir hon rädd och varför slutar hon vara rädd?

Vad tycker du kan skrämman upp en mest: saker man ser eller ljud man hör?

Är Vanessas pappa rädd för hennes mormor? Varför ?

Kap 5 Min märkliga mormor

Vanessas mormor tycker att "en flicka är en flicka och en pojke är en pojke" - men vad betyder det? Gillar/ogillar man att göra vissa saker bara för att man är pojke eller flicka? På vilket sätt kan uppfostran spela roll?

Kap 6 En chock

Tycker du Valle hanterar konflikten bra? Tycker du han borde sagt/gjort på något annat sätt?

Hur känner sig Vanessa medan diskussionen pågår, tror du? Hur kände hon sig på natten när pappa berättade att hon skulle få träna med killarna? Hur kände hon sig innan träningen skulle börja?

Kap 7 Jag hatar killar också!

Kan det stämma som Vanessa säger att det är killarna som är rädda? Vad är de så rädda för? Varför verkar det så viktigt för dem att Vanessa inte ska lyckas?

Kap 8 Dröm mot dröm

Vad skulle du gjort i Vanessas ställe?

Vad tror du Valle sa till killarna efter träningen?

Kap 9 En mot alla

Vad står det i brevet tror du?

Varför kallar Vanessa dem för fegisar?

Vad är det som gör Vanessa nöjd med sig själv nu?

Kap 10 Kris i kojan

Varför verkar Fabian vara den enda som öppnat och läst Vanessas brev? Varför vill han inte hjälpa Valle att övertala de andra att läsa brevet?

Kap11 Jagad

Leon tycker inte Vanessa var bra nog nu heller... – verkar Leon ställa samma krav på de andra i laget som på Vanessa?

Vad tror du de har köpt i present till Vanessa?

Kap 12 Rakt i hjärtat

Varför ber Vanessa sin mormor att göra svarta tårtor istället?

Rosa och svart är ju bara olika färger, eller hur? Kan olika färger vara olika mycket värda?

Hur kan det vara så? Måste Vanessa välja svart för att bli accepterad av killarna?

Varför slutade Vanessas mormor att vilja bli boxare?
Vad menar Leon med att ge en sådan present till Vanessa?

Kap 13 Att vara stolt

Är alla killarna lika taskiga eller vem är det som bestämmer att de ska behandla Vanessa illa?
Vem/vilka är modigast tycker du?

Kap14 Hämnden är ljuv

Vems förtjänst är det att de vinner? Melvins eller Vanessas?
Varför tar Vanessa på sig de rosa skorna?
Varför sticker bara de andra killarna? Hur tror du Melvin känner sig? Hur borde förlorarna gjort tycker du?

Kap15 Helt ensam

Vad menar mormor med att Vanessa "gav" henne det här leendet? Varför är mormor nöjd?
Är Vanessa "ingen riktig flicka"? Vad är en riktig flicka? Varför bestämmer sig Vanessa för att stanna?

Kap16 Jag är den jag är

Vad tror du hände efter turneringen? Vad har killarna i laget pratat om? Vad sa de till varandra?
Är Leon medveten om att han inte varit schysst?

Kap 17 Det vilda fotbollsgänget

Vilken av spelarna i Det vilda fotbollsgänget gillar du bäst? Vem gillar du minst?
Boken heter *Vanessa – den orädda* men på flera ställen i boken förstår man att Vanessa är rädd. Kan du leta upp några sådana exempel? Vad är hon rädd för? Varför kan man ändå kalla henne för "den orädda" till sist?

Efter läsningen

Vad minns du tydligast från boken?
Vad tyckte du bäst om i boken? Är där något du inte tyckte om eller undrar över?
Vem i boken förändrades mest från hur den var i början till slutet?
Kände du igen dig i någon händelse? Är du lite lik någon av karaktärerna?

*

Om man flera gånger blir retad, hotad, förlöjligad, slagen eller kränkt kallas det för mobbning. Elaka skämt och diskriminering – att man blir illa behandlad på grund av kön, religion eller etnicitet – är också mobbning. Runt mobbaren och den mobbade finns personer som ser och hör men inget gör som också blir delaktiga i att det kan ske. På vilka sätt kan man kalla killarna i laget för mobbare? Leta efter situationer i boken där du hittar exempel.

Vilka personer i boken är viktiga för att bryta det som sker? Hur gör de för att bryta mobbningen?

Vad skulle du kunna göra för att bryta en sådan situation i verkligheten?
Vems ansvar är det att förhindra mobbning? I skolan? På fritiden? På nätet?

*

Vanessa vill bli den första kvinnliga spelaren i ett herrlag. Hur länge har damfotboll funnits? Hur många spelar? I Sverige och i andra länder? Berätta om några kvinnliga fotbollsstjärnor.

*

Gör listor flera tillsammans på ord med yrken, egenskaper, saker, kläder, färger och aktiviteter. (t ex byggarbetare, lärare, glitter, skämtare, rodnar, hästar, gråta, Star Wars, fnittrar, rosa, lego, elgitarr, balett osv). När ni har samlat cirka 20 bra ord klipper ni ut dem och lägger dem i kuvert. Dela in er i grupper om ca 4 stycken och ge varje grupp ett kuvert med orden (samma ord till varje grupp). Ta ett stort papper och gör tre rubriker där ni skriver *Tjej*, *Kille*, *Båda*. Dra ett ord i taget och diskutera tillsammans vilken rubrik ni förknippar det med. Klistra upp ordet under den rubrik ni väljer. När alla är klara kan ni jämföra era listor – blev de lika eller har ni valt olika? Vad tänker ni när ni ser listorna? Prata om varför orden har hamnat under viss rubrik (t ex: om ni har med ordet rodna och det hamnat under tjejer, innebär det att pojkar inte rodnar? Om "fnittrar" hamnar under rubriken tjejer finns det då något motsvarande ord man använder om pojkar?). Ifrågasätt era val! Använd orden tvärtom! Skriv berättelser om kvinnliga byggjobbare, tjejer med Star Wars-kläder, killar som rodnar, dansar balett eller vad ni nu har listat under varje rubrik.

*

Om du har läst den här boken gillar du antagligen fotboll... Skriv och förklara för någon som inte alls gillar fotboll vad det är som just du tycker är så roligt med fotboll.

*

Hegas arbetsmaterial kallar vi Läsnycklar – med fokus på samtal och bearbetning. Vi vill att böckerna ska räcka länge och att läsaren ska aktiveras på olika sätt och på olika plan. Ibland fokuserar Läsnyckeln mest på innehållet, ibland mer på genren, språket eller formen, det beror på vilken titel det gäller.

Välj ut frågor och uppgifter utefter vad som passar din klass/barngrupp. Jobbar du med yngre barn får förstås skriv-uppgifter förvandlas till något annat. Uppgifterna kan användas individuellt eller gemensamt i t ex boksamtal. Antingen jobbar ni med dem under läsningens gång, eller efteråt. Svaren på de flesta frågorna finns i texten – det finns inget facit i den här Läsnyckeln.

Mycket läsnöje!